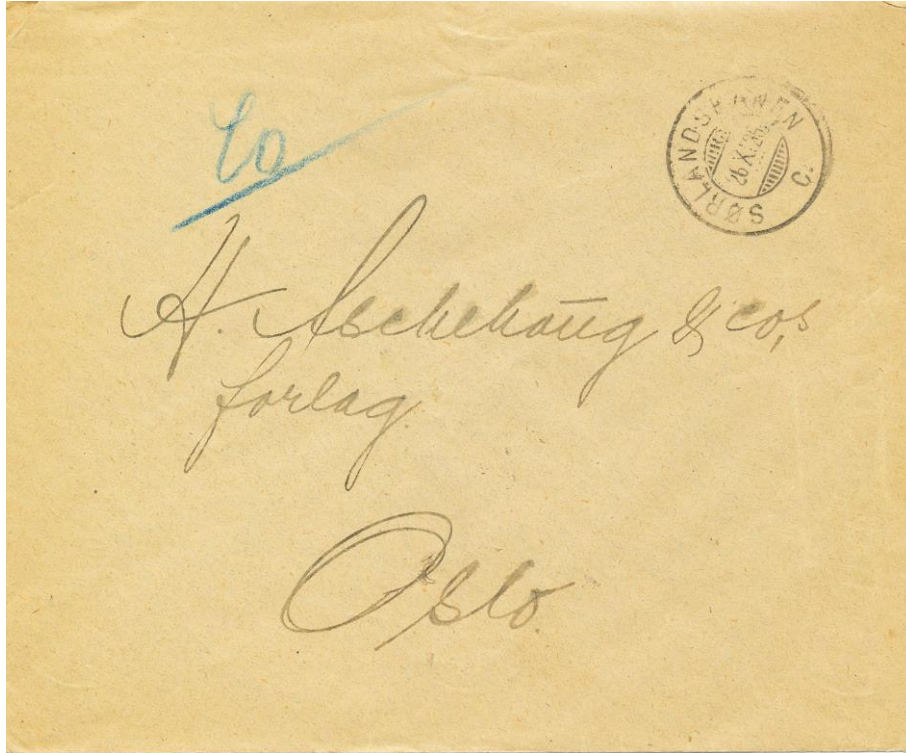

Et brev for en lystsamler.

(= Per Erik Knudsen)

Dette "månedens brev" er et helt alminnelig norsk brev fra nittentyvetallet, ufrankert, satt i porto.

Så enkelt kan det sies. Det er bydd på og kjøpt på en spontantauksjon i NPS 21.september 2013, til rundt 10 % av NK-pris. Ikke fordi utropsprisen var lav, ikke på grunn av at det var et ufrankert brev og ikke på grunn av at det var pent stemplet på Sørlandsbanen.

Men kombinasjonen av adressat, **H. Aschehoug & Co's forlag**, ufullstendig adresse, manglende porto, postlagt på /ved toget til et bokforlag, ingen avsender, fikk tankene til å løpe fritt for en lystsamler, det meste av livet knyttet til bokbransjen. Det finnes mange lyster, jeg holder meg stort sett til den knyttet til å være samler. Rett nok kunne tankene gi meg anledning til å være lystløgner, men det er utilsiktet.

Rent saklig er brevet ufrankert. Fronten er stemplet med **SØRLANDBANEN / C** (Tiemer/Ånensen, stempel 8), **26 XI 26**. (Det var forresten en søndag.) Med "blåkritt" **40**. Konvoluttet er en billig, vanlig brun brukskonvolutt.

Portomerket på baksiden er **P 15 a, 40 øre mørk blå**, utgitt 19.12.1921, annullert **OSLO / * 29 XI 26**. Baksiden har også fått maskinstempel **OSLO / *** 4. TUR 29 XI 26**. (Tre dager senere, onsdag, synes selv nå med den innskrenkede postgang vi har i dag i forhold til den gang, for meg som lang tid.)

Mine tanker rundt dette brevet går til hvem som har postlagt det. Sendt på en søndag, uten frimerke.

Selv om bokhandlere den gang *kjøpte* alle bøker fra **Aschehoug** direkte fra forlaget, kan jeg helt klart erklære at dette brevet *ikke* kom fra en bokhandler. Fra all annen bokhandlerkorrespondanse "vet" jeg at bokhandlere den gang brukte firmakonvolutter / alternativt brevkort. Bortsett fra at de fleste bokbestillinger fra provinsbokhandlere (offisielt navn på alle bokhandlere utenfor Oslo) ble sendt i samlekonvolutter til A/S Bokcentralen, provinsbokhandlernes eget distribusjonsfirma.

Formelt riktig adressat ville vært **H. Aschehoug & Co (W. Nygaard), Sehesteds gate 3, Oslo**. Det ville vært skrivemåten om brevet hadde kommet fra en forretningsforbindelse. I likhet med bokhandlere ville for øvrig de fleste andre firmaer ha brukt en eller annen form for markering av avsender.

Fra 1900 var det gamle firmaet *H. Aschehoug & Co* som drev både sortimentsbokhandel (=bokhandel) og forlagsbokhandel (=forlag) delt mellom de to som hadde vært eiere fra 1888, *Th. Lambrecht* og *William Nygaard*. Bokhandelen på Karl Johan ble drevet av Th. Lambrecht til han i 1928 solgte til *Johan Grundt Tanum*. Inntil for noen tiår siden sto "*Aschehougs Bokhandel*" som undertittel til Tanums firmanavn på fasaden på Karl Johans gate 43.

Dette var grunnen til at avsender i tillegg til firmanavn nevnte at brevet skulle til **forlag**.

Jeg antar derfor at brevet kom fra en privatperson, som kjente adressaten så godt at navnet ble stavet riktig; at vedkommende visste at gateadresse var overflødig bruk av blekk. Tross alt, Aschehoug var i enda større grad den gang, et av landets ledende bokforlag. Hvilken type privatperson ville tillate seg å sende et ufrankert brev til et forlag?

En hypotese, idé glimtet forbi de sekundene jeg så brevet på møtet i Norsk Posthistorisk Selskap, **bare en forfatter som allerede var vel forankret i "forlagets lune havn"**, ville være så nonchalant.

Herved uttrykt i ord.

